Nider, Johannes: Praeceptorium divinae legis, sive Expositio decalogi
[Cologne: Ludwig von Renchen, about 1485]

rõne scandali. aut alicuiꝰ dãni aut alteriꝰ
talis nati sequi. vt dũ quis suo mẽdacio
nõ intendit malũ ⁊ tñ est visibile ꝙ ex mẽ
dacio suo oriatᷣ scandalũ etiam pusilloꝝ
aut notabile dãnũ ꝓxĩo ⁊ tñ ꝓpᷣ vitãdũ
hmõi scandalũ aut ꝓximi dãnũ nõ vult
mẽdaciũ omittere. Itẽ põt fieri mortale
rõne nimie libidis. vt cũ hõ suã aut alte
rius delectatiõꝫ quã hꝫ. aut intẽdit ĩ men
dacio ꝑponit dilectiõi dĩ aut mãdato eiꝰ
ita ꝙ añꝗ velit ista desiderata delectatõe
ĩ mẽdacio carcere patꝰẽ potiꝰ facere ꝯ dĩ
mandatũ Et ita põt intelligi illud Aug.
Nullũ pctm̃ est adeo veniale qd̃ non fiat
mortale si placet ❧ Itẽ ꝗuis men
daciũ iocosum ⁊ officiosum de se nõ sint
mortalia. nec viris imꝑfectis Nec etiam
ꝺm tho. ꝑfectis q sunt in statu ꝑfectõis
acq̄rẽde. vt religiosi sunt. nisi forte ratiõe
scandali. tñ ꝺm Sco. vbi priꝰ. sunt mor-
talia vtraꝗ mẽdacia viris exñtibꝫ ĩ statu
ꝑfectõis exercẽde. In exercẽdo actus qui
ꝯpetũt eis rõe talis statꝰ ꝑfectõis puta
docere iudicare ꝑdicare. Rõ. qꝛ ꝑ vtraꝗ
mẽdacia aufertᷣ bonitas doctrine quam
ꝑdicant. Iuxta illd̃ Aug. in epl̃a. funda-
menti. Si ad scripturas sacras admixta
fuerint ꝗtũcũꝗ iocosa mẽdacia nihil re
manet in eis soliditatis. puta si p̄latꝰ ꝑ-
dicet ⁊ misceat mendaciũ iocosum nihil
remanet soliditatis ĩ doctrĩa illa. Põt eñ
q̇cũꝗ dubitare d̃ quocũꝗ dicto ab eo sic̃
de alio. vel q̃ rõe nõ assentire illi mẽdacio
iocoso pari rõe nec aliȷ̈ Et ita ꝑiret auto-
ritas doctoꝝ eccl̃e in docẽdo. ꝑirẽt etiaꝫ
vtilitates ꝓl̃i audiẽtis ꝯsilr̃ in iudicio so
lẽni. ⁊ intelligo ita ꝙ nõ ꝑcipiatᷣ illd̃ mẽ
daciũ esse dictũ scorsum ab actu docendi
vl̃ iudicãdi. Dũ eñ aliq̇s sedꝫ ad iudiciũ
põt aliquã trufam admiscere q̃ ex mõ lo
quẽdi scitᷣ nõ esse d̃ iudicio. hec Sco. Et
sic pꝫ ꝗtũ ꝑiculũ sit p̄latis ⁊ p̄fatis viris
in statu ꝑfectõis exercende. qñ exercent
actus talis status ꝑfectõis. vt sunt ꝑdi-
care iudicare docere publice. ꝓtũc mẽtiri
iocose vel officiose. quia plures doctores

cõcedũt ꝙ sint mortalia. Et videtᷣ idem
tenere scũs tho. vbi prius. Cum eñ vt dĩ
ponantᷣ in statu v̄itatis seruande. qꝛ v̄i-
tatẽ tenent ex officio suo in iudicio vel in
doctrina. ꝯ que si mentiantᷣ erit peccatuꝫ
mortale. in aliȷ̈s ãt nõ oꝫ. hec Tho. Dicit
tñ Pe. pa. sup. iiȷ̈. dis. xxviȷ̈. Mentiri in
iudicio ꝯscie. i. in ꝯfessiõe sacr̃ali semper
est mortale. sicut ⁊ ꝑiuriũ deliberatũ ꝓpᷣ
dei irreuerentiã annexã. nõ sic aũt in foro
exteriori simplex mendaciũ est pctm̃ mor
tale. nisi qñ ledit ꝓximũ. vt si aduocatus
ad vanã gloriã falso ĩducat legẽ ad verã
ꝯclusionẽ. hec ille. ❧ Est ãt oẽ mẽ-
daciũ quinꝗ d̃ causis detestandũ. Prĩo
ꝙ origo eius est diabolica. Unde Geñ.
iiȷ̈. Nequaꝗ moriemini Iohã. viiȷ̈. Dũ
loquitᷣ scꝫ demon mendaciũ ex ꝓpriȷ̈s lo
quitᷣ. qꝛ mẽdax est ⁊ pater eius. Et ibidẽ
Uos ex p̄re diabolo estis ⁊ desideria pa-
tris vestri vultis facere. Scd̃o qꝛ inq̇nat
membꝝ qd̃ maiori decentia esset dignuꝫ
scꝫ os Prouer. xiȷ̈. Abhominatio est dño
labia mẽdacia. Exẽplũ d̃ hñte os plenũ
muscis fetidis. Tercio qꝛ oĩs mẽdax q̄si
quidã ꝓditor est. vult eñ ꝙ ille cui men
titᷣ fidẽ sibi adhibeat. ⁊ tñ fidẽ nõ seruat
ei. ĩmo vult decipe vt pꝫ in rõne mentiri.
qd̃ est ꝯ mentẽ ire. Quarto qꝛ valde no
ciuũ est toti eccl̃e. facit eñ vt vix alicui fi-
des adhibeatᷣ. Uñ ꝓpᷣ mẽdacia mltipli
cantᷣ ꝑiuria. diffidẽtie. lites ⁊ hmõi. Uñ
ꝺ mẽdacibꝫ Hiere. ix. Sagitta vulnerãs
lingua eoꝝ dolũ locuta ẽ Quĩto qꝛ eius
vitatio orõꝫ cito facit exaudiri Exẽplũ in
vitaspatꝝ. vbi fribꝫ ãgelico misterio trãs
latis ꝑ fluuiũ ad q̄ndã heremitã ab eo q̄-
rẽtibꝫ d̃ eiꝰ vita. Rñ. a tpe ꝯuersiõis nũꝗ
de ore meo mẽdaciũ exiuit ⁊ q̇cq̄d petiȷ̈ a
dño sine mora ꝯsecutus sum. Ca. iȷ̈.

Roinde viden

da sint adhuc tria p̄ricipaliter.
Primo de peccatis oris. in quibus quis
faciliter mentitᷣ vel semꝑ. Scd̃o de men
dacio in oꝑe vel gestu. Tercio dubiuꝫ de

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iii-150/0324
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG